

saaledes, og jeg for mit Vedkommende ønsker ikke i dette Dieblik at bidrage til, at de skulle blive saaledes, at vi kunne skabe et nyt Ministerium — saa maae vi holde os til, at det bestaaende Ministerium maa fremme Sagen, hvis det har den Overbeviisning, at den skal fremmes; men, hvis det ikke har denne Overbeviisning, saa bør det modsætte sig den. En saadan Lov trænger til den Behandling, som den alene kan faae ved Ministeriets Haand, og den trænger ikke blot til denne Behandling, men den trænger ogsaa til, for virkelig under gode Auspicer at træde ilive, at træde frem som en Lov, der tilfredsstillter den nuværende Regjering, som en Lov, Regjeringen har ønsket og derfor med Kjærlighed og Omhu vil sætte i Gang. En Organisationslov, der ikke fremkommer paa denne Maade, en Organisationslov, der afsvinges Regjeringen, den er en Utting. Af disse Grunde vilde jeg allerede have havt store Betænkeligheder ved Loven, hvis der ikke var Noget i Loven selv, der var mig imod. Jeg troer nemlig, at denne Lov vil frembringe noget Ubilligt og Falskt i vor kommunale Forsatning paa Landet, og at den vil virke skadeligt. Jeg troer, at det Urigtige i Systemet er Noget, der ikke blot ligger i denne Virkning — det er ikke smaa Ubetydeligheder, der fremtræde i de enkelte Communer, — men jeg troer, at det gaaer noget videre, og jeg vilde ønske, at jeg havde Evne til at faae Landstinget til at rette sin Opmærksomhed paa Sagen i dens Heelhed, og til ikke at dvæle ved det Spørgsmaal, om der, som en Følge af Sogneforstanderskabernes Sammensætning paa denne eller paa hin Maade, kan fremkomme en lille Bebyrdelse af nogle Daler eller ikke; det er ikke derom, Sagen dreier sig, saaledes som jeg opfatter den.

Jeg skal nu tale om det Affnit, der specielt foreligger, angaaende Sogneforstanderskabernes Sammensætning. Tidligere dannedes Sogneforstanderskaberne foruden af 2 Em-

bedsmand, af hvilke den ene nu skal udtræde efter Lovforslaget, hvad jeg fuldt maa billige, deels af valgte Medlemmer, deels af selvskrevne Medlemmer, deels af de større Lodsieiere, og disse sidste, der eiede 32 Tdr. Hartkorn og derover, havde en ubetinget Ret til at lade sig repræsentere i Sogneforstanderskaberne ved Fuldmægtig. Sammenligne vi nu hermed Lovforslaget, da har det deels udvidet deels indskrænket Communebeboernes Deeltagelse i Sogneforstanderskabernes Sammensætning. Det har udvidet Deeltagelsen nedad; det billiger jeg; men det har alene udvidet den nedad; det har ikke udvidet den opad, hvilket jeg ikke forlanger, men det har ikke engang bevaret, hvad der i saa Henseende bestod; det har simpelt hen flaaet en Streg over det, baade over det Mangelfulde, og det, som jeg troer, var rigtigt; thi der var efter min Mening i det hidtil Bestaaende noget Mangelfuldt, og jeg skal strax betegne, hvori det laae. Det var mangelfuldt, at Retten til at indtræde i Sogneforstanderskabet gaves for 32 Tdr. Hartkorn af alt Slags, altsaa ogsaa for 32 Tdr. Hartkorn blot Fæstegods. Enhver veed, at saaledes som Forholdene nu ere, hvor Communalbyrderne væsentlig bæres af Fæsterne selv, har Godsieieren — man tænke forresten om Fæsteforholdene, om deres Bedvaren eller Oplosning, som man vil — aldeles ikke den Interesse for Communalforvaltningen, som den har, der eier en større Grund, som han selv kan disponere over. Jeg anseer altsaa en Ret til at indtræde i Sogneforstanderskabet, fordi man eiede 32 Tdr. Hartkorn Fæstegods, hvilket samme Fæstegods tillige var Balgbast for de Beboere, der havde det i Fæste, for forkeert. Selve Tallet 32 er i mine Tanker, som jeg allerede har udtalt, og som jeg skal udtale, til deels noget vilkaarligt; og endelig ligger der i den ubegrænsede Ret til at lade sig repræsentere Noget, som jeg troer er ubegrundet.